

Det kongelige Bibliotek i anledning af en 300-års dag

Af Knud Bøgh

Det kongelige Bibliotek i København lider af forstoppelse. Man bliver ved, dag efter dag, at proppe det, så dets organisme er ved at sprænges og de vitale dele er truet. I gamle dage talte man dets bogbestand i bindantal, nu måler man det mere summarisk, ikke blot i meter, men i kilometer. Regnede man omkring 1950 med at der var mellem 40 og 50 km løbende bogrækker, er tallet i dag på 70 km, dvs. at hvis man opstillede bøgerne, bindside mod bindside, i én lang kompakt række ud ad hovedvejen fra København mod Korsør, når de i dag til omkring Sorø.

*Alle gode
bibliotekers
skæbne*

Denne overfyldning skaber større og større vanskeligheder for den daglige drift. Men på langt sigt er den noget meget glædeligt, for det er kun de dårlige biblioteker, som ikke lider af konstant pladsmangel. Jo dygtigere administrationen er til at skaffe penge, jo flittigere bibliotekarerne er til at købe ind, des flere besværligheder og ulemper skaffer de sig selv, når de bliver ved at fylde huset med mere end det er skabt til at rumme. Alle gode biblioteker har haft den lod, at bygningen blev for lille.

Sådan var det fra bibliotekets første dag. Dets grundlægger, Frederik III, var som yngre søn af Christian IV ikke udset til at blive konge, men var i stedet vokset op som bogelsker og samler. Ved den ældre broders død tilfaldt tronen ham, og med sin krigserklæring til Sverige 1657 bragte han sit land til afgrundens rand. Men det forbavsende resultat af denne handling blev, at han i 1660 sad som enevoldshersker i det ødelagte land, en enestående præstation, når man husker, at hans hovedinteresse ikke var politik, men bøger og atter bøger. Inden 1664 var det lykkedes ham at indlemme tre store bogsamlinger i sit bibliotek, som det nu var aldeles umuligt at få plads til i de snævre rum på det gamle Københavns slot. Denne første overfyldning fremtvang den nye bygning, som stod færdig i 1673, og det er denne etape i bibliotekets historie som er udgangspunkt for, at man i år fejrer dets 300-årsdag.

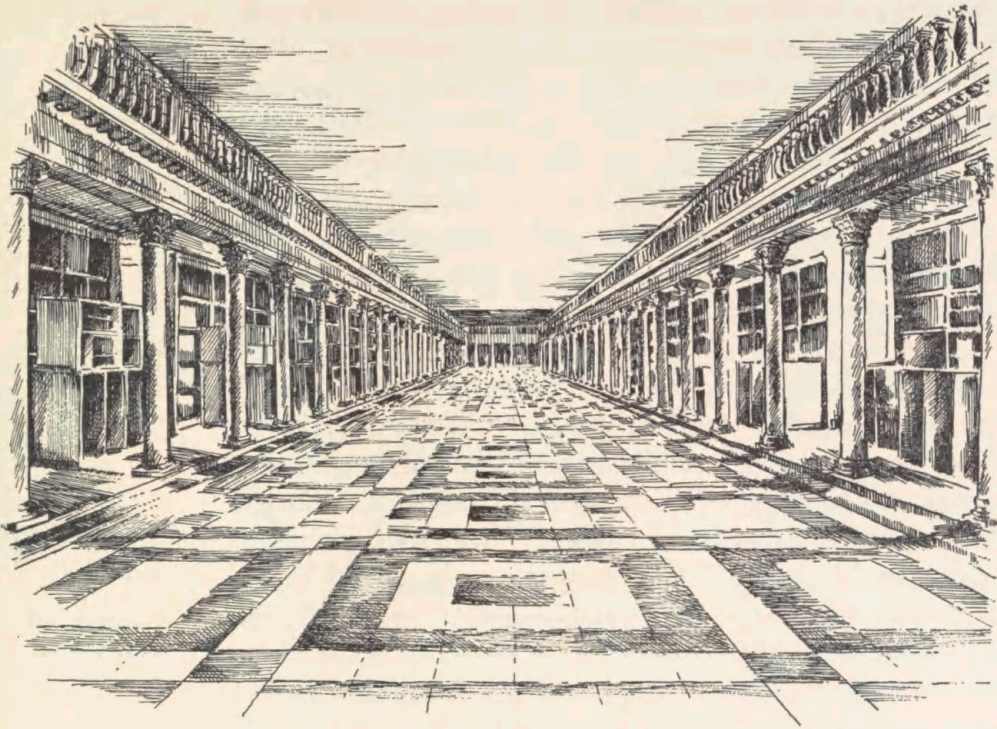
Det var almindeligt dengang, at fyrster anlagde samlinger, men det var usædvanligt, at disse samlinger fik deres egen bygning, tilmed en så stor og anselig, som det skete her. Det var det nuværende rigsarkiv, som med sine tre høje etager må have fået det gamle slot overfor til at virke forældet og faldefærdigt. Den anden facade vendte ud mod orlogshavnen, der var flankeret af proviantgårdens og tøjhusets røde mure og brede tage. De tre bygninger står der stadig og føles i dag som et storslået symmetrisk barokanlæg, men det må dengang have virket stærkere end i dag: med havnens retvinklede kajer og lave vandspejl, der fik tagryggene til at syne endnu højere.

Men det er nok en illusion, at det har været planlagt i den ånd, for når det nye bibliotek blev anbragt så aksefast i forhold til Christian IV's to fløje, var det fordi her var det eneste ledige sted at bygge, da man kun behøvede at nedrive et lille bindingsværkshus, som tilhørte marinen. Til gengæld fik den så indrømmet den nye bygnings nederste etage som arsenal. I øverste, tredie etage placeredes kongens kunstgalleri og naturaliekabinet, mens den midterste, bel-etagen, kom til at rumme bogsamlingerne. Her indrettede arkitekten Thomas Walgensteen en søjlesal, der strakte sig næsten fra gavl til gavl, 80 meter i længden. De 66 søjler bar et omløbende galleri. Alt i træ, men malet som marmor. Indtil for nylig mente man, den altid havde stået hvidt i hvidt, men farveafdækninger foretaget af Nationalmuseet viser, at salen oprindelig var mangefarvet: bogreoler, døre og paneler gråhvide, balkonens balustre sorte, søjlerne på langsiderne olivengrønne, mens de fire søjler i hver af salens ender flammede op i rødt. Salen var så lang, skrev en fransk rejsende, at den virkede som en allé af træer. Og arkitekten havde sørget for, at denne søjleallé ikke løb ud i det tomme. Derfor de farvestærke endesøjler, der illuderede som rød porfyr. Var havnens symmetri opstået ved et heldigt træf, en ledig byggeplads, blev denne sal et velberegnet udtryk for den farveglade barok.

Her var plads til mange års boganskaffelser, og der gik næsten 100 år, før pladsproblemet meldte sig igen. Mens vi i dag begynder fra oven, når vi betragter en reol, samme vej som når man læser en side eller skriver et brev, var bøgerne her opstillet fra neden og opad, en fremgangsmåde som stadig benyttes i bibliotekets magasiner. Folianter stod på gulvetagen, kvarter og oktaver på gallerierne, og de mange brune rygge gav den brogede

*Frederik III's
bygning*

*Bogsalen og
dens farver*

Frederik III's søjlesal stod oprindeligt i stærke farver, indtil den blev malet om i køligt gråt. En del af den er genopstillet som Nationalmuseets foredragssal

sal endnu en farve, ligesom deres gyldne titler harmonerede smukt med søjlernes forgyldte kapitæler. Men trods al skønheden var salen ikke god at være i under vinterhalvåret, for da kunne der i lange perioder være mange graders frost, så bøgerne var at føle på som isklumper, har bibliotekarer vidnet om. Der var, fortæller Thurah i 1748, »et skønt og lydeligt Echo, der paa hvilken Ende af Salen man staaer og raaber, trende Gange tydeligt igientager de Ord, som udraabes.« Flere og flere bøger indgik i kongernes samling, i 1786 blev bygningen i den sydlige ende forlænget med Zubers to sale, og det var måske ved den lejlighed, at den store sal blev malet om i de køligt hvidgrå farver, den bar resten af sin levetid. I 1828 måtte man inddrage overetagen, i 1862 underetagen. Frederik III havde efterladt sig 20.000 bind, og nu var man oppe på 400.000, det tyvedobbelte. Bogmasserne stod oppe og nede, over alt, og der var ikke flere muligheder inden for disse mure. Et nyt hus måtte til.

I 1906 flyttede man så over i den nuværende bygning. Højt over den nu tilkastede havn byggede hærens ingeniørtropper en bro, der endte i den nye bygnings forhal, og oppe i luften trillede

skinnevogne bogmasserne derover. Det nye bibliotekshus repræsenterede en anden epoke end Frederik III's. Ligesom dette havde været en imitation af det palads og den bogsal som kardinal Mazarin i 1647 lod Pierre Le Muet rejse i Paris, havde man denne gang bygget i tilknytning til et tysk forbillede, den bygning i italiensk renæssancestil, Ludvig I af Bayern opførte i München 1843, en stor rektangel med indre gårde. Der var suiter af statelige bogsale, og en pragttrappe førte op til tværfløjens hovedetage. I München imødekom man i nogen grad den nye tids ønsker om kontorer og ekspeditionslokaler. I København gik man videre, indrettede katalogværelse, hjemlånsskranke, garderobe, toiletter, bogbinderværksted og en læsesal til 100 personer. Det blev følt som et kæmpeskridt henimod opfyldelse af de behov, der var opstået siden enevælden, da et bibliotek kun var for the happy few. Ved indretning af bogmagasiner tog man et nyt princip i anvendelse, tog ved lære af British Museum og Bibliothèque Nationale i Paris, hvor man havde opbygget et i sig selv hvilende metalskelet, der bar reolerne. Da det var før det elektriske lys blev en selvfølge i magasinerne, bestod de fem boetager af jernriste, som tillod dagslyset at finde vej ned til de underste etager. I sommerhalvåret gav de store domkirkevinduer rigeligt sidelys. Arkitekten, Hans J. Holm, forstod således på flere punkter at forene det funktionelle med en ny-romansk facade, at indplante ny teknik i en nedarvet stilart.

»Men Holm lader let, i det mindste til en Tid, sin Kunsternatur raade for stærkt,« skrev overbibliotekar Chr. Bruun lidt bekymret, dvs. han lod det praktiske vige for det æstetiske og repræsentative. Et tomrum i en bygnings centrum er i vore øjne en uting, men det var det ikke i den tids, og vi ville alligevel ikke undvære den treleddede processionstrappe, som endnu i udkastet på 1880-planen tydeligt var inspireret af München-trappen. Når denne måtte ændres, var det fordi det gamle galejhus' hvælvinger kom på tværs, så trappen måtte føres højre om op i forhallen. Denne er en efterligning af Carl den Stores ottekantede dåbskapel i Aachen med de romanske søjler og buehvælv. Man var også bundet af tidens respekt for symmetri. Til den ene side lagdes den smukke læsesal, hvor de hvide hvælvinger løftes af seks mørke, slebne granitsøjler, der spejler lampe- eller sollys i deres blanke rundinger. Følgelig måtte der være en tilsvarende sal på den anden side forhallen. Den fungerer i virkeligheden som ma-

Bygningen
fra 1906

Dens teknik og
stilarter

gasin, men blev bygget som en åben sal med fem gallerier, der bæres af jerndragere. Den var beregnet til at rumme Danmarks nationallitteratur, så patriotiske motiver kan have styrket arkitektens instinkt for symmetri. I mange år var det sådan, at den der stod her kunne i ét blik så at sige overskue, hvad der var trykt i Danmark siden 1482. Indtil for nylig havde man planer om at fylde dette uudnyttede tomrum med et bogtårn, men tanken er opgivet, måske også fordi salen, som den står med sine gallerier og støbejernsgelændere i rødt og hvidt, er ganske køn og udtryk for en epoke.

Jo længere et hus står og får patina, jo mere nænsom bliver man over for det. De mange bygninger fra stilimitationernes periode nærmer sig det kritiske tidspunkt, hvor der spørges: skal huset nedrives eller fredes? Ligesom over for Cirkusbygningen i Jernbanegade og Nationalbanken ved Holmens Kanal rejser der sig røster til forsvar for deres fredning. Nu ligger det tunge hus, som den fjerde fløj i baroktidens anlæg, ganske vist det svageste led i firkanten. Men det ligger der nu engang. Dets specielle konstruktion gør det for kostbart at ombygge til kontorer for administrationen på Slotsholmen. Bl.a. af den grund bliver man der indtil videre, trods det at huset ingenlunde er i stand til at rumme de omtalte 70 km bøger. I 1968 tilføjede man en kontorfløj ud mod havneindløbet, med en facade der ligner en bogreol med plads til nogle kraftige folianter. Den er parallel med Frederik III's bygning på den anden side haven og har nogenlunde samme længde. Når man derfor står i den nye bygnings ene ende og ser ned gennem den lange korridor, får man et begreb om, hvor utrolig lang Thomas Walgensteens søjlesal har virket. Proviantgård og tøjhús, arkiv og bibliotek indrammer stadig den firkant, hvor en dejlig rosenhave har afløst den gamle orlogshavn.

Firkanten sluttet

*Samlingernes
indhold:
fyrstebiblioteket*

Foretager man et snit ned gennem samlingerne i et bibliotek, der har rundet de 300 år, vil man se, hvordan de skiftende epoker har aflejret deres bogproduktion, og hvordan der fra århundrede til århundrede opstod en langsom forskydning af bogmasserne. Det kgl. Bibliotek begyndte sin tilværelse som fyrstebibliotek og det kan også aflæses på dets ældre bestanddele. En gruppe bøger som dækker sit emne tæt er de gamle arkitektur- og militærbøger. Det var jo så at sige en professionel interesse hos en-

hver monark, hvis opgave var at forsvare sine riger og sørge for at de blev smykket med byer og bygninger. Som bygherrer holdt fyrsterne af at tegne skitser for deres arkitekter, og hertil fandt de ideer i de mange militære og arkitektoniske pragtværker, som de utrætteligt indlemmede, både håndskrifter og trykte bøger. I Gl. kgl. Samling står nogle manuskripter med prøver på tidens befæstningskunst og venter på at blive udforsket. Vitruvius er rigt repræsenteret både i oktav, kvart og folio, særlig de sidste med skønne tavler, f.eks. en venetiansk udgave fra 1556 med drejelige træsnit og grundrids, der kan lægges henover hinanden. Der står reol efter reol med ubetalelige udgaver af Leone Battista Alberti, Serlio, Vignola, Palladio fortsatte af talrige Cours d'architecture og Militär- und Zivilbaukunst. Bau-Inspektor Joh. David Steingruber giver i 1773 herskabet anvisning på, hvordan man kan bygge 30 paladser, der hvert er formet efter et af alfabetets bogstaver: Architectonisches Alphabet bestehend aus dreyszig Rissen wovon jeder Buchstab nach seiner kenntlichen Anlage auf eine ansehnliche und geräumige Fürstliche Wohnung . . . og der er ikke grænse for de kunster, forfatteren vil lave for at bygge et slot, der er formet efter de C.F.C.A., der var den fyrstes initialer, til hvem han dedicerede bogen. Samlingens værker står i bøjeligt pergament eller i forgyldt skindbind, og med deres grundrids og opstalter fortæller de om illustrationskunstens udvikling fra træsnit til kobberstik, indtil samlingen ebber ud omkring enevældens ophør og mere demokratiske tilstande indtræder i byggekunsten.

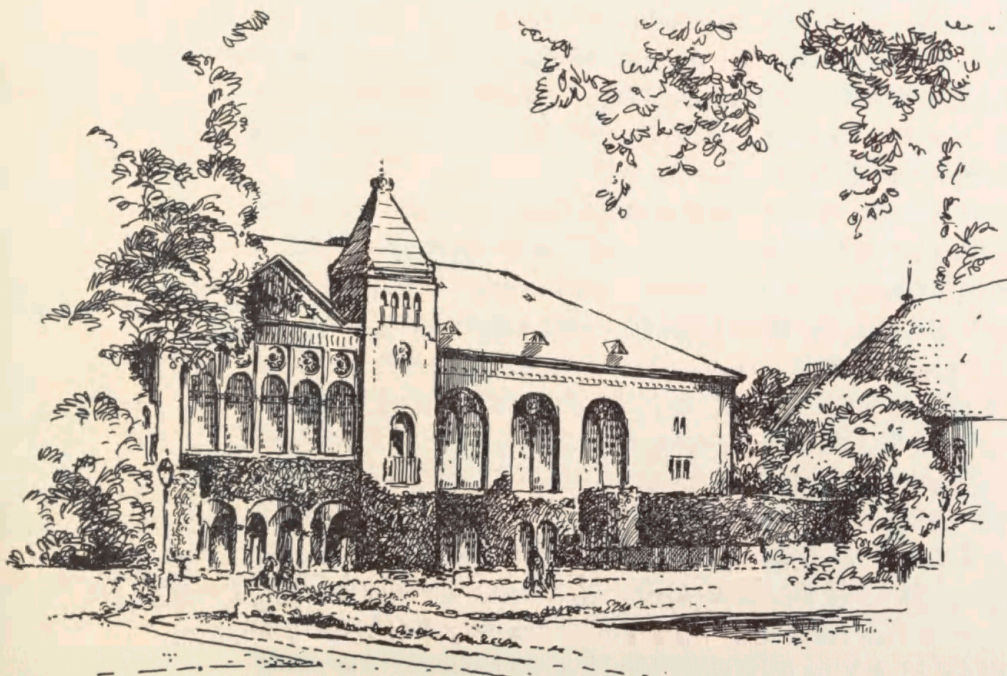
Kongens bøger var også beregnet til fornøjelse og tidsfordriv, skulle være et »Bibliotek som mod Melankolie er Fyrsters Apotek,« rimede Jacob Worm. Fra dets første periode har overlevet en kvittering, der viser, at la Princesse Anne Sophie, Frederik III's datter, har lånt Quatre ou cinq Comédies samt Un Dictionnaire François. Der er forbavsende mange spanske tryk, visse af dem unique, for i dag får biblioteket nu og da henvendelse fra spanske tekstudgivere, der ønsker besked om det ene eller andet sekstentalstryk, som Emil Gigas i sin tid har givet meddelelse om i sine bibliografiske afhandlinger. Heldigvis holdt de kongelige af letfærdig læsning, så der er førsteudgaver af Alemans, Quevedos og Guevaras pikareske romaner, skøjerfortællinger som nordmænd med et heldigt ord kalder dem. Men der var mere dannelse at hente i Graciáns filosofiske roman El Criticón (1651), der

*Også til
underholdning*

fortæller om menneskets rejse gennem livets aldre. Køberen var på pletten, da bogen kom: este libro è comprado à Madrid nel año de su impression, skrev han foran titelbladet, og vi ser for os bogen blive lagt over disken. De mange tryk af Don Quijote, bl.a. fra 1605, tyder på udstrakt læsning af denne bog, som ikke altid var lige ortodoks, når man tænker på Sancho Pansa, der blev en bedre guvernør end adelsmændene, eller på Don Quijote der befrier straffefangerne i kraft af et højere princip end kongers retfærdighed. Var det virkelig anstændig læsning for en ung prinsesse af dynastiet?

Et tredje lag, lærdomsbiblioteket, øjnes, når man betænker, at Fredrik III var en belæst mand og med iver lyttede til, hvad universitetets mænd fortalte ham. I hans tid indgik håndskrifterne med de islandske sagaer, den ældre og yngre Edda, Codex Regius som den ældre med rette blev kaldt. En bibliofil ville måske nøjes med at bevare og værne det vundne, og det er i sig selv en stor fortjeneste over for eftertiden. Men et bibliotek, der har et længere liv end den enkelte samler, vil desuden bygge en samling op om sådan en kerne. Der er derfor næppe noget tryk og nogen

Det kongelige
Bibliotek set fra
haven

forskning, som angår renæssancen af nordens oldtid, som den udfoldede sig i Europa eller Skandinavien, der ikke er til stede i bogmagasinerne. De tyskere og amerikanere der hver sommer kommer til Det kgl. Bibliotek for at se »the viking manuscripts« og »die Eddalieder«, må man nu anbefale at smutte op til Island. Det får være, da alt det øvrige er forblevet hernelde. Tallet på de tilrejsende lærde viser, at studiet af teksterne stadig hviler på de københavnske samlinger. Det er symbolerne på århundreders forskning, som man nu har løftet ud af deres sammenhæng.

Et håndskrift fra en hel anden verden befinder sig stadig på Det kgl. Bibliotek. I nyere bøger om Incariget i Peru støder man ofte på tegninger der stammer fra dette, Poma de Ayala: La nueva cronica y buen gobierno, skrevet omkring 1600 af en indfødt og i dag en af de få kilder til viden om incaernes rige i Andesbjergene. Hvordan det er endt i den danske konges bibliotek er en gåde, formentlig er det engang i det 17. årh. erhvervet af en af de danske gesandter i Spanien. Kan det stamme fra den bogsamling, som den faldne statsminister Olivares († 1645), Richelieus spanske modstander, efterlod sig? Det er ikke alene dets tegninger som reproduceres gang på gang, også dets indhold bringer forskningen nyt stof. En elev af den franske etnograf Lévi-Strauss, Nathan Wachtel, har i 1971 udsendt en bog om La vie des vaincus, hvori han studerer den mentalitet, der er kommet til orde i Pomas verdensbillede og i sin mesters ånd beskriver dets struktur og tankeformer. Poma de Ayalas og Lévi-Strauss' tidsaldre mødes.

Horisonten skifter, stormagten Spanien viger for Richelieus og Ludvig XIV's Frankrig. Dets bøger bliver hurtigt i mindretal over for de franske. Nu hentede man sin læsning i Frankrig og allerede Leonora Christine Ulfeldt kunne i en bønsskrivelse til kongen hentyde til en tragedie af Corneille: Hvis der var en Cinna, så vær du en Augustus! Den allusion havde hun næppe benyttet, hvis hun ikke kunne regne med at Augustus' storsindede tilgivelse i »Cinna ou la Clémence d'Auguste« var kendt ved hoffet. Corneilles Oeuvres i to bind stod i Sophie Amalies bogreol, men ved denne lejlighed blev de altså ikke taget frem, som dengang den unge prinsesse skulle læse franske skuespil. Samtidstryk af Descartes, Locke, Fontenelle, Montesquieu åbner døren til det 18. årh. og oplysningstiden, hvorfra biblioteket har mængder af førstetryk. I håndskriftsamlingen ligger endog udkast og

Lærdom og
forskning

Oplysningstid

kladder til Pierre Bayles Dictionnaire, det værk som satte så mange tanker i gang hos en Ludvig Holberg. Biblioteket ejer naturligtvis flere eksemplarer af Bayles ordbog, bl.a. et der har tilhørt både Jens Baggesen og biskop Valdemar Ammundsen, en tankevækkende konstellation.

Bayle-håndskriftet kan vi takke Otto Thott for, han der blev Det kgl. Biblioteks største mæcen og var en af de smukkeste skikkelser fra oplysningstiden. Det gjaldt nu ikke hans ydre. I Sydsjælland fortælles en anekdote om en bonde, der opsøgte ham på Gaunø for at få henstand med betaling af fæsteafgift. Da den ludende greve i sine hvide uldstrømper venligt kom ned ad trappen, gik den ventende bonde hen og så nøje på ham og sagde derpå i god tro: føj for Satan, hvor du ligner et menneske. Men Otto Thott elskede læsning og bøger, kunst og skønhed. Ved sin død i 1785 efterlod han Det kgl. Bibliotek talrige gamle tryk, bl.a. 1630 tryk fra før år 1500, hvilke blev grundlag for den nuværende inkunabelsamling. Der var f.eks. alene fem tidlige Danteudgaver, en med kobberstik af Botticelli, og førstetrykket fra Foligno 1472, af Divina Commedia, en bog uden ydre smykke, men med terzinerne stående som en søjle ned over hvert blad. Det sorte tryk på det hvide blad afbrydes kun af de 99 initialer der er tegnet ind i skiftende rødt eller blå.

De tætte samlingers princip

En Dante-samling har krystalliseret sig uden om disse. Den var forberedt forinden og er blevet fulgt op i de kommende år, smukt svarende til den instruks overbibliotekaren modtog i 1788: Ist indessen ein oder anderes Fach der Wissenschaften und Künste schon zu einer besondern Vollständigkeit gediehen, so muss auf die Erhaltung und Vermehrung desselben freilich vorzüglich Rücksicht genommen werden. Det samme skete med inkunablerne, »da disse Bøger først i denne store Sammenhæng kunde faa deres rette Betydning for Forskningen,« som H. O. Lange sagde i 1908, 120 år efter at princippet fandt udtryk i instruks. Disse tidlige tryk kopierede de mange forskellige skriftformer, der fandtes i håndskrifterne. Bogtrykkerne støbte deres egne typer og jo flere tryk, man kan lægge ved siden af hinanden, des bedre er man i stand til at placere et tryk i den gruppe, hvor det typografisk hører hjemme, ganske, sagde Lauritz Nielsen, »som naar Zoologen henfører et Dyr eller Botanikeren en Plante til en af Dyre- og Plantegrupperne i det naturhistoriske System.« Det lykkedes H. O. Lange at forøge inkunabelsamlingen med 1318 bind,

*Den nuværende
læsesal*

en enestående bedrift i vore dage, hertil hjulpet af konjunkturerne efter den første verdenskrig og af hans kyndighed på området. Han var en bibelfast, from mand og, hvis beretningen er sand, også verdensklod. Biblioteket fik tilbudt en inkunabel til en grov pris. Bøger fra den tid har normalt ikke titelblad. H. O. Lange så med sit stærke blik på sælgeren, rystede bedrøvet på hovedet: bogen mangler jo titelblad, og fik den til den pris, biblioteket kunne betale. Hvo som har, ham skal gives og han skal have til overflod, står der i biblen, og det er et godt motto for et bibliotek.

Kendetegnet på
det gode bibliotek

Kvaliteten af de gamle lærdoms- og forskningsbiblioteker måles bedst på deres samlinger af tidsskrifter og serier. Jo flere og jo længere rækker det har af *Reviews*, *Revues*, *Archives*, *Acta*, *Sitzungsberichte*, *Nachrichten*, *Magazine*, *Jahrbücher*, *Zeitschriften* etc. jo tydeligere aflæses dets standard. Den private bogelsker arbejder sjældent længere end et slægtled, men det gode bibliotek kender ikke denne grænse. *Preussische Jahrbücher* (1858–1935) hørte til de kortlivede, nåede ikke engang de 100 år, men den fuldstændige række kom dog op på 240 bind og står i Det kgl. Biblioteks magasin, ligesom *Quarterly Review* (1809–1967, da det ophørte) eller *Revue des deux Mondes*, der er der siden 1831, med sit blege tryk på tarveligt papir og det teglstensfarvede omslag. Først i 1971 kom det med en forsigtig fornyelse, idet man fra da ledsager artiklen med et lille portræt af skribenten. De brune helbind på *The Gentleman's Magazine* omslutter siden 1731 nogle tætte volumer med tospaltet sats. Når det hed magasin, var det fordi det oprindeligt tog sit stof alle vegne fra, optrykkede artikler fra andre publikationer. Efterhånden bragte det nekrologer, digte, dialoger og ikke mindst reportage fra parlamentets forhandlinger, noget der til at begynde med mødte modstand og derfor blev camoufleret som referater fra »the parliament in the empire of Lilliput«, og talernes navne blev let omskrevet: Walpole blev således til Rub. Walelop. Magasinet slog sig op, havde nogle år dr. Samuel Johnson som medarbejder, bl.a. forfattede han 1740–43 reportagen fra Underhuset og fordelte smukt argument and eloquence til begge de to politiske partier.

Det holdt sig oven vande indtil 1914, men bibliotekets række ophører med årgang 1806, muligvis en følge af englændernes overfald på København i 1807. Måske havde det tabt sin betydning, måske kan en forståelig national vrede have spillet ind, hvad naturligvis strider mod et biblioteks rationelle og langsigtede anskaffelsespolitik. Det er uundgåeligt og menneskeligt, men burde kun kunne ramme de serier, som holdes af private samlere. Udenrigsminister Bernstorffs eksemplar af det franske nyhedsorgan *Gazette de France* står der fra 1631 til 1751 med de forgyldte rygge og ejerens super-exlibris med de tre lindeblade, og det haves til det år, da gesandten opgav sit virke i Paris for at blive dansk udenrigsminister. Det fortsatte med at udkomme indtil den franske revolution. Så den sidste ende mangler, men de registerbind der kom omkring 1906, med over 100 års

forsinkelse, var en bibliotekar vågen nok til at købe, et vidnesbyrd om kontinuitet og effektivitet.

Göttingische Anzeigen von gelehrten Sachen begyndte – efter nogle forløbere – i 1753 som en svær oktav på 1416 tættrykte sider, i 1853 var den oppe på 2080, og i 1953 var sidetallet dalet til 225, men nu i større format og i bedste velgående den dag i dag. Stadig de samme indgående recensioner af lærde værker, den samme gotiske sats og hoved, der blot er forenklet til *Göttingische gelehrte Anzeigen*. Gennem sådan et tidsskrift ser man dybt ned i tiden og oplever, hvordan generation efter generation skrev og trykte sine tanker, hvordan biblioteket år for år erhvervede det, bogbinder bandt ind, bibliotekar registrerede på sedler, og forgyldereren satte de skiftende kongers monogrammer på dets ryg. Når der dengang blev vekslet mellem C.R. og F.R. og hans tal i kongerækken, bliver det i dag forsynet med et M.R. Den enkelte skribent, bibliotekar, bogbinder og suveræn forsvinder som avner i vinden, men de store serier og tidsskrifter går deres gang gennem tiderne og har her fundet deres plads bag bibliotekets beskyttende mure.